

Temeljem članka 15. Zakona o Upravi za neizravno oporezivanje ("Službeni glasnik BiH", broj 89/05), članka 61. stavak 2. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), sukladno sporazumima o slobodnoj trgovini koje Bosna i Hercegovina primjenjuje, a kojima je predviđeno stjecanje statusa ovlaštenog izvoznika, ravnatelj Uprave za neizravno oporezivanje BiH (u daljnjem tekstu: Uprava), donosi

UPUTU

O UVJETIMA I NAČINU STJECANJA STATUSA OVLAŠTENOG IZVOZNIKA

GLAVA I. UVODNE I ZAJEDNIČKE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet)

Ovom Uputom se detaljnije propisuju način i uvjeti za stjecanje statusa ovlaštenog izvoznika: podnošenje zahtjeva, prijem zahtjeva, provjera kod podnosioca zahtjeva, provjera poznavanja pravila o podrijetlu robe, izdavanje odobrenja, korištenje carinskog ovlaštenja, vođenje evidencije, čuvanje dokumentacije, kontrola ovlaštenog izvoznika, izmjene i dopune odobrenja i ukidanje odobrenja.

Članak 2.

(Definicije)

Izrazi korišteni u ovoj Uputi znače:

- (1) "Ovlašteni izvoznik" je onaj izvoznik kojem Uprava za indirektno/neizravno oporezivanje (u daljnjem tekstu: Uprava) izda odobrenje i dodijeli broj carinskog ovlaštenja za primjenu pojednostavljenog postupka dokazivanja podrijetla robe.
- (2) "Imatelj odobrenja" je osoba koja može dati izjavu o podrijetlu na računu, otpremnici ili bilo kojem drugom komercijalnom dokumentu koji dovoljno detaljno opisuje proizvode o kojima je riječ i tako omogućava njihovu identifikaciju, bez obzira na vrijednost pošiljke.
- (3) "Nadležni regionalni centar" je regionalni centar na čijem području podnositelj zahtjeva/izvoznik ima sjedište, odnosno prebivalište i obavlja uvozno/izvozne radnje.
- (4) "Pošiljka" znači proizvode koje jedan izvoznik istovremeno šalje jednom primatelju ili proizvode obuhvaćene jednim prijevoznim dokumentom koji pokriva njihovu dopremu od izvoznika do primaoca ili, u nedostatku takvog dokumenta, proizvode obuhvaćene jednim računom.
- (5) "Izjava o podrijetlu" obuhvaća i pojam "izjava na računu" koji se koristi u određenim preferencijalnim sporazumima.

Članak 3.

(Pravna osnova)

Pravna osnova za stjecanje statusa ovlaštenog izvoznika sadržana je u odredbama međunarodnih sporazuma o slobodnoj trgovini koje je Bosna i Hercegovina potpisala sa drugim zemljama/stranama, odnosno pripadajućim protokolima o definiciji pojma "proizvodi s podrijetlom" i načinima administrativne suradnje (u daljnjem tekstu: Protokol) kao i Prilogom I Definicija pojma "proizvodi s podrijetlom" i metode administrativne suradnje Regionalne konvencije o pan-euro-mediteranskim preferencijalnim pravilima o podrijetlu robe (u daljnjem tekstu: Prilog I Konvencije).

GLAVA II. STJECANJE STATUSA OVLAŠTENOG IZVOZNIKA

Članak 4.

(Uvjeti za stjecanje statusa ovlaštenog izvoznika)

- (1) Izvoznik registriran na području Bosne i Hercegovine može podnijeti zahtjev za stjecanje statusa ovlaštenog izvoznika

sukladno sporazumima o slobodnoj trgovini, koji izričito propisuju ovakvu mogućnost.

- (2) Stjecanjem statusa ovlaštenog izvoznika, izvoznik će za robu s podrijetlom davati izjavu o podrijetlu na računu ili drugom komercijalnom dokumentu. Izjava o podrijetlu mora biti u propisanom obliku i sadržavati broj dodijeljenog carinskog ovlaštenja.
- (3) Status ovlaštenog izvoznika može dobiti svaki izvoznik (bilo da je proizvođač ili trgovac) iz Bosne i Hercegovine koji ispunjava slijedeće uvjete:
 - a) da je proizvođač ili trgovac proizvoda za koje traži ovlaštenje za sačinjavanje izjave o podrijetlu ili je s proizvođačem proizvoda za koje traži ovlaštenje, u takvim poslovnim odnosima, koji nesmetano i jasno osiguravaju dokazivost uvjeta za stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom,
 - b) da je izvezio proizvode za koje traži ovlaštenje za davanje izjave o podrijetlu,
 - c) da je davao vjerodostojne i pravilne informacije o podrijetlu robe,
 - d) da je spreman u svakom trenutku dostaviti odgovarajuću dokumentaciju kojom dokazuje podrijetlo predmetnih proizvoda,
 - e) da nema neizmirenog duga po osnovi neizravnih poreza na dan provjere tog uvjeta, a prije izdavanja odobrenja. Provjeru u svezi ispunjenosti ovog uvjeta vrši donositelj odobrenja,
 - f) da ima zaposlenu najmanje jednu osobu koja je dužna uspješno proći provjeru poznavanja pravila o podrijetlu robe.

Članak 5.

(Podnošenje zahtjeva)

- (1) Izvoznik koji traži status ovlaštenog izvoznika podnosi pisani zahtjev Sektoru za carine - Odsjeku za tarifu, vrijednost i podrijetlo, na obrascu iz Priloga I ove Upute.
- (2) Uz zahtjev iz stavka (1) ovoga članka izvoznik dostavlja:
 - a) spisak proizvoda na razini tarifnog broja (prve četiri znamenke Carinske tarife) sa detaljnim opisom proizvoda za koje traži ovlaštenje za davanje izjave o podrijetlu po pojednostavljenom postupku,
 - b) naziv međunarodnih sporazuma o slobodnoj trgovini i spisak zemalja/strana u koje se predmetni proizvodi izvoze sa dokazima o podrijetlu,
 - c) Izjavu izvoznika iz članka 6. ove Upute,
 - d) Izjavu o odricanju od potpisivanja izjave o podrijetlu, ukoliko odgovorna/e osoba/e izjavu o podrijetlu neće potpisivati (Prilog III),
 - e) za svaki proizvod iz točke a) ovoga stavka pravna osnova za stjecanje podrijetla robe (cjelovito dobiveni proizvodi, dovoljno obrađeni ili preradeni proizvodi, proizvodi dobiveni kumulacijom podrijetla), unesen u obrazac iz Priloga II - Izjava o ispunjenosti uvjeta za stjecanje podrijetla za svaki tarifni broj proizvoda namijenjenog izvozu,
 - f) spisak proizvoda za koji se traži pojednostavljen postupak dokazivanja podrijetla robe, a koji su izvezeni u prethodnom razdoblju, kao proizvodi s podrijetlom i u koje zemlje/strane,
 - g) dokaze o ispunjenosti uvjeta za stjecanje statusa robe s podrijetlom (uvjerenje o kretanju robe EUR.1 ili izjava o podrijetlu, izjava dobavljača, opis obrada ili prerada na materijalima bez podrijetla, uvozno/izvozna carinska dokumentacija),
 - h) dokaz o postojanju poslovnih odnosa (ugovor), u smislu članka 4. stavak (3) točka a) kada izvoznik nije

- ujedno i proizvođač proizvoda za koji se traži ovlaštenje za davanje izjave o podrijetlu,
- i) ukoliko zahtjev podnosi trgovac treba priložiti i ugovor o poslovnoj suradnji,
 - j) spisak odgovornih osoba koje predlaže za davanje izjave o podrijetlu (ime i prezime, poslovi koje osoba obavlja kod podnosioca zahtjeva, kontakt telefon i vlastoručni potpis),
 - k) adresu na kojoj obavlja proizvodnju i skladištenje ili distribuciju robe,
 - l) ovjerenu presliku izvoda iz sudskog registra i
 - m) originalan dokaz o plaćenju administrativnoj pristojbi.

Članak 6.

(Izjava izvoznika)

Izjavom iz članka 5. stavak (2) točka c) izvoznik se obvezuje:

- a) da će izjavu o podrijetlu davati samo za proizvode koji ispunjavaju uvjete za stjecanje statusa preferencijalnog podrijetla, kao i ostale uvjete predviđene konkretnim međunarodnim sporazumom o slobodnoj trgovini (npr. pojam "pošiljke", uvjet izravnog transporta, odredbe o zabrani povrata ili izuzeća i sl.),
- b) da će u svakom trenutku carinskim organima dati na uvid svu traženu dokumentaciju, dozvoliti pregled poslovnih knjiga i omogućiti druge vidove kontrola koje budu potrebne,
- c) da preuzima punu odgovornost u svezi netočnih navoda o podrijetlu robe, pogrešne primjene pravila o podrijetlu robe ili bilo koje druge zlouporabe ovlaštenja,
- d) da će izjave o podrijetlu potpisivati isključivo osoba koja ispunjava uvjete iz članka 4. stavak (3) točka f),
- e) da, ukoliko odluči da izjavu ne potpisuje, preuzima punu odgovornost za svaku nepotpisanu izjavu o podrijetlu po kojoj ga je moguće identificirati, kao da ju je vlastoručno potpisao,
- f) da vodi urednu evidenciju izdanih izjava o podrijetlu i čuva svu dokumentaciju temeljem koje je izjava o podrijetlu dana najmanje tri godine od datuma izdavanja,
- g) da će pratiti sljedivost materijala koji se upotrebljavaju u proizvodnji.

Članak 7.

(Prijem zahtjeva)

- (1) Nakon prijema zahtjeva, Sektor za carine - Odsjek za tarifu, vrijednost i podrijetlo vrši pregled dokumentacije i provjerava da li je ista dostavljena sukladno odredbama iz članka 5. i 6. ove Upute.
- (2) Ukoliko su ispunjeni propisani uvjeti, provjeru eventualnog neizmirenog duga po osnovi neizravnih poreza vrši Sektor za poslovne usluge.
Ako se kod podnosioca zahtjeva utvrdi neizmireni dug po osnovi neizravnih poreza, Sektor za carine - Odsjek za tarifu, vrijednost i podrijetlo će donijeti Rješenje o odbijanju zahtjeva, osim u slučaju kada podnositelj dokaže da mu je, prije podnošenja zahtjeva, sukladno propisima o neizravnom oporezivanju, rješenjem Uprave odobreno odgođeno plaćanje ili plaćanje istog u ratama i da je, u slučaju ako mu je odobreno plaćanje istog u ratama, izmirio iznose rata dospjelih za plaćanje do dana provjere podnijetog zahtjeva.

Članak 8.

(Povjerenstvo)

- (1) Ravnatelj Uprave će na prijedlog pomoćnika ravnatelja Sektora za carine formirati stalno Povjerenstvo za

provodjenje postupka po zahtjevima za stjecanje statusa ovlaštenog izvoznika (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo). Povjerenstvo će činiti službenici Odsjeka za tarifu, vrijednost i podrijetlo i Grupa za tarifu, vrijednost i podrijetlo robe, a koji rade na poslovima podrijetla robe.

Članak 9.

(Provjera kod podnosioca zahtjeva)

- (1) Ako se utvrdi da su uvjeti iz članka 5., 6. i 7. ove Upute ispunjeni, Povjerenstvo će izvršiti provjeru danih informacija kod podnosioca zahtjeva, koja uključuje: obilazak proizvodnog pogona, način vođenja poslovne evidencije, sustav arhiviranja dokumentacije radi ocjene da li takav način čuvanja i arhiviranja omogućava kontrolu carinskom organu, mogućnosti praćenja sljedivosti podrijetla materijala koji se upotrebljavaju u proizvodnji, kao i edukativni razgovor s osobama predloženim od strane podnosioca zahtjeva.
- (2) Povjerenstvo može od podnosioca zahtjeva zatražiti i dopunu dokumentacije radi utvrđivanja činjenica koje mogu utjecati na donošenje odluke za izdavanje odobrenja.
- (3) Kada podnositelj zahtjeva za status ovlaštenog izvoznika već ima odobrenje koje je izdano na temelju sličnih ili još strožijih uvjeta (npr. AEO), ta se činjenica može uzeti u obzir prilikom obrade zahtjeva.

Članak 10.

(Provjera znanja)

- (1) Odgovorne osobe predložene od strane podnosioca zahtjeva moraju uspješno proći provjeru znanja iz oblasti podrijetla robe. Provjera znanja se sastoji od pisanog i usmenog dijela provjere koju provodi Povjerenstvo iz članka 8., o čemu se sačinjava zapisnik.
- (2) Ukoliko predložene odgovorne osobe ne pokažu dovoljan stupanj znanja iz ove oblasti, bit će im omogućeno da još jednom pristupe provjeri znanja, a ukoliko ni tada ne zadovolje, donijet će se Rješenje o odbijanju zahtjeva zbog neispunjenosti uvjeta.

Članak 11.

(Izdavanje odobrenja)

- (1) Ako su ispunjeni svi propisani uvjeti, Sektor za carine izdaje Odobrenje o stjecanju statusa ovlaštenog izvoznika (u daljnjem tekstu: Odobrenje), u roku od šezdeset dana od dana prijema kompletnog zahtjeva.
- (2) Odobrenje se izdaje na neodređeno vrijeme i primjenjuje se od dana navedenog u Odobrenju, a važi sve dok imatelj Odobrenja ispunjava propisane uvjete.
- (3) Odobrenje sadrži podatke vezane za imatelja Odobrenja, broj carinskog ovlaštenja, vrstu roba koje su predmet izvoza, zemlje/strane ili grupe zemalja u koje se roba izvozi, pravila temeljem kojih roba ima status robe s podrijetlom, ime osoba koje su ovlaštene za praćenje pojednostavljenog postupka dokazivanja podrijetla, prava i obveze ovlaštenog izvoznika, datum početka primjene Odobrenja.
- (4) Broj carinskog ovlaštenja ovlaštenu izvozniku upisuje u propisani tekst izjave o podrijetlu, a sastoji se od:
 - a) ISO oznake za Bosnu i Hercegovinu,
 - b) rednog broja carinskog ovlaštenja,
 - c) zadnja dva broja godine u kojoj se izdaje Odobrenje.
 Primjer: BA/200/19
- (5) Odobrenje se izdaje u pet primjeraka, od kojih se po jedan dostavlja imatelju Odobrenja, Kabinetu ravnatelja, nadležnom regionalnom centru, Odsjeku za carinsku kontrolu i Odsjeku za tarifu, vrijednost i podrijetlo (u spis).
- (6) Ako se utvrdi da podnositelj zahtjeva ne ispunjava uvjete za traženo Odobrenje, Sektor za carine, donosi rješenje o odbijanju zahtjeva.

Članak 12.

(Korištenje carinskog ovlaštenja)

- (1) Carinsko ovlaštenje za pojednostavljen postupak dokazivanja podrijetla robe se koristi prilikom izvoza robe navedene u Odobrenju, za koju su ispunjeni uvjeti za stjecanje statusa robe s podrijetlom u zemlje/strane navedene u Odobrenju.
- (2) Ovlašteni izvoznik može, ukoliko su ispunjeni uvjeti iz Protokola i/ili Priloga I Konvencije, koristiti carinsko ovlaštenje i za potvrđivanje podrijetla robe iz drugih zemalja/strana.

Članak 13.

(Vrijednost pošiljke)

Nakon dobivanja Odobrenja, ovlašteni izvoznik prilikom izvoza robe daje izjavu o podrijetlu na računu ili drugom komercijalnom dokumentu, bez obzira na vrijednost pošiljke.

Članak 14.

(Izjava o podrijetlu)

- (1) Tekst izjave o podrijetlu mora biti u potpunosti isti kao propisani tekst u prilogu Protokola odnosno Priloga I Konvencije, napisan na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini ili na engleskom jeziku, u koji je upisan i broj carinskog ovlaštenja iz članka 11. ove Upute.
- (2) Izjavu o podrijetlu ovlašteni izvoznik će otkucati strojem, otisnuti pečatom ili otiskati na računu ili drugom komercijalnom dokumentu, kao npr. otpremnica, predračun ili packing lista, iz kojeg je jasno vidljivo o kojim proizvodima s podrijetlom se radi. Prijevozna isprava ne može se smatrati komercijalnim dokumentom, obzirom da to nije vlastiti dokument ovlaštenog izvoznika, već ga je izdao prijevoznik ili otpremnik.
- (3) Izjava o podrijetlu na posebnom obrascu nije dozvoljena. Ista se može podnijeti isključivo na posebnom listu komercijalnog dokumenta, ako list očigledno predstavlja njen dio. Ako komercijalni dokument ima nekoliko stranica, svaka stranica mora biti numerirana, mora biti naveden ukupan broj stranica, te na posljednjoj stranici treba dati izjavu o podrijetlu.
- (4) Na komercijalnim dokumentima na kojima je navedena izjava o podrijetlu proizvodi moraju biti detaljno opisani radi identifikacije. Ako roba navedena na računu ili drugom komercijalnom dokumentu ima preferencijalno podrijetlo u različitim zemljama ili grupama zemalja, treba navesti nazive ili službene skraćenice (ISO oznake) zemalja ili grupe zemalja.
- (5) Ukoliko na komercijalnim dokumentima imamo robu sa preferencijalnim i robu bez preferencijalnog podrijetla potrebno je iza svake stavke, u zagradi, navesti zemlju podrijetla. Postoji i mogućnost da se stavke uzastopno označe brojevima, te da se na kraju navede koji se brojevi odnose na robu s podrijetlom, a koji na robu bez podrijetla.

Članak 15.

(Potpisivanje izjave o podrijetlu)

Izjava o podrijetlu ne mora biti potpisana od strane ovlaštenog izvoznika ili odgovorne osobe, ukoliko je uz zahtjev podnesena izjava propisana na obrascu iz Priloga III ove Upute kojom je preuzeta puna odgovornost za svaku izjavu o podrijetlu, kao da je vlastoručno potpisana.

Članak 16.

(Vodenje evidencije)

- (1) Ovlašteni izvoznik je dužan voditi evidenciju izdanih izjava o podrijetlu.
- (2) Evidencija iz stavka (1) ovoga članka mora sadržavati slijedeće podatke:

- a) broj i datum komercijalnog dokumenta,
- b) datum izdavanja izjave o podrijetlu,
- c) državu za koju je roba namijenjena (otpremljena),
- d) opis robe i tarifni broj iz Carinske tarife BiH,
- e) broj i datum izvoznog carinskog dokumenta.

Članak 17.

(Čuvanje dokumentacije)

Ovlašteni izvoznik je dužan tri godine čuvati:

- a) preslike računa ili drugih komercijalnih dokumenata na kojima je dana izjava o podrijetlu,
- b) svu dokumentaciju koja sadrži informacije važne za utvrđivanje podrijetla robe,
- c) preslike dokaza o podrijetlu materijala i dijelova koji su bili upotrijebljeni u proizvodnji robe na koju se izjava o podrijetlu odnosi.

Članak 18.

(Kontrola ovlaštenog izvoznika)

- (1) Kontrola ovlaštenog izvoznika je stalna aktivnost kontrolnih organa Sektora za carine.
- (2) Kontrola ovlaštenog izvoznika se mora obaviti nakon šest mjeseci od dana izdavanja odobrenja.
- (3) Obvezna kontrola ispunjenosti uvjeta vrši se i u:
 - a) slučaju značajnijih promjena propisa kojima je regulirana oblast preferencijalnog podrijetla,
 - b) slučaju postojanja osnovane sumnje da imatelj Odobrenja više ne ispunjava propisane uvjete.
- (4) Ovlašteni izvoznik je dužan, na zahtjev carinskih organa, dati na uvid svu raspoloživu dokumentaciju, kao i omogućiti kontrolu poslovnih knjiga i računovodstvene dokumentacije, koji sadrže podatke značajne za utvrđivanje podrijetla robe.
- (5) Kontrolni organi Sektora za carine će nakon izvršene kontrole Odsjeku za tarifu, vrijednost i podrijetlo dostaviti primjerak zapisnika.

Članak 19.

(Naknadno izdana izjava o podrijetlu i duplikat)

- (1) U izuzetnim slučajevima ovlašteni izvoznik može dati izjavu o podrijetlu nakon izvoza robe, ukoliko takav dokaz nije izdan u vrijeme izvoza zbog nehotičnih propusta ili posebnih okolnosti.
- (2) U slučaju krađe, gubitka ili uništenja komercijalnog dokumenta na kojem je dana izjava o podrijetlu, ovlašteni izvoznik može od carinske ispostave, u kojoj je izvozna procedura obavljena, zatražiti izdavanje duplikata temeljem arhivirane dokumentacije.
- (3) U slučaju kada se izjava o podrijetlu daje naknadno, ovlašteni izvoznik mora, prije nego što izjavu dostavi zemlji odredišta, o tome informirati carinsku ispostavu u kojoj je izvozna procedura obavljena, odnosno podnijeti zahtjev za izmjenu podataka u izvoznj carinskoj prijavi (evidentiranje izjave o podrijetlu izdane od strane ovlaštenog izvoznika u polje 44 carinske prijave).
- (4) Izjavu o podrijetlu izvoznik može dati nakon izvoza pod uvjetom da se ista predoči zemlji uvoznici u razdoblju od dvije godine nakon uvoza proizvoda na koje se izjava odnosi.

Članak 20.

(Izmjene i dopune podataka)

U slučaju da ovlašteni izvoznik ima potrebu izmijeniti ili dopuniti podatke navedene u Odobrenju, Sektoru za carine - Odsjeku za tarifu, vrijednost i podrijetlo podnosi pisani zahtjev, prilaže dokumentaciju vezanu za izmjenu ili dopunu Odobrenja i plaća propisanu administrativnu pristojbu.

Članak 21.

(Ukidanje Odobrenja)

Odobrenje će biti ukinuto kada carinski organi, postupajući u bilo koje vrijeme, utvrde da ovlaštenu izvoznik više ne ispunjava uvjete pod kojima mu je izdano Odobrenje ili da je isto zloupotrijebio. U tom slučaju Sektor za carine donosi Rješenje o ukidanju Odobrenja.

Članak 22.

(Vođenje evidencije izdanih Odobrenja)

- (1) Evidenciju izdanih Odobrenja vodi Sektor za carine - Odsjek za tarifu, vrijednost i podrijetlo.
- (2) Evidencija sadrži:
 - a) jedinstveni identifikacijski broj, naziv i adresu imatelja odobrenja,
 - b) broj i datum zaprimljenog zahtjeva,
 - c) tarifni broj robe,
 - d) zemlje izvoza za koje se ovlaštenje koristi,
 - e) broj carinskog ovlaštenja,
 - f) datum početka primjene carinskog ovlaštenja,
 - g) izmjene i dopune odobrenja,
 - h) podatke o odbijenim zahtjevima i ukinutim odobrenjima,
 - i) podatke o kontrolama ovlaštenog izvoznika,
 - j) dodatne napomene.

GLAVA III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 23.

(Sastavni dio Upute)

Sastavni dio ove Upute čine: Zahtjev za izdavanje odobrenja za stjecanje statusa ovlaštenog izvoznika (obrazac iz Priloga I),

Izjava o ispunjenosti uvjeta za stjecanje podrijetla za svaki tarifni broj proizvoda namijenjenog izvozu (obrazac iz Priloga II) i Izjava o odricanju od potpisivanja izjave o podrijetlu (obrazac iz Priloga III).

Članak 24.

(Odredbe o stavljanju propisa izvan snage)

Ovom Uputom stavlja se izvan snage Instrukcija o uvjetima i načinu stjecanja statusa ovlaštenog izvoznika iz Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 46/14).

Članak 25.

(Prijelazne odredbe)

Zahtjevi za stjecanje statusa ovlaštenog izvoznika kao i podneseni zahtjevi za izmjene i dopune Odobrenja zaprimljeni, a neriješeni do dana stupanja na snagu ove Upute rješavat će se sukladno ovoj Uputi.

Članak 26.

(Stupanje na snagu)

Ova Uputa stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a bit će objavljena i na web stranici Uprave.

Broj 01-02-2-915-9/19
22. listopada 2019. godine
Banja Luka

Ravnatelj
Dr. **Miro Džakula**, v. r.